

ת"פ 52588/01/18 - מדינת ישראל נגד מאיר ויספיש

בתי המשפט

בבית המשפט המחוזי

בירושלים

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון

ת"פ 52588-01-18

תאריך: כ"ח אדר ב' תשע"ט, 04 אפריל 2019

המאשימה

בעניין: מדינת ישראל

נ ג ד

הנאשם

מאיר ויספיש

נוכחים:-

ב"כ המאשימה: עו"ד אביעד דוויק

הנאשם וב"כ עו"ד שלום בן שבת

הכרעת דין

1. כתב האישום

הכרעת דין בכתב אישום המייחס לנאשם יידוי שקית זבל לעבר המתלון, חייל צה"ל שעשה בזירה מתוקף תפקידו; על פי סעיף 2 לכתב האישום, "בשלב מסוים החלו להתגודד סביב המתלון מספר חרדים ומשהבחין המתלון כי הוא נמצא בסביבה עוינת, ביקש לעזוב את המקום וחזר לרכבו... סביב הרכב התגודדו 4-5 חרדים". עוד מתאר כתב האישום כי "המתלון נכנס עם רכבו בטעות לרחוב לויטס שהינו רחוב ללא מוצא... ושם נתקל בהתקהלות של עשרות חרדים, הנאשם היה אחד מהמתקהלים שהתגודדו סביב רכבו של המתלון וצעקו לעברו קריאות גנאי" [סעיף 3 לפרק העובדות]. על פי סעיף 5 לפרק העובדות של כתב האישום, שייתכן שהוא העיקרי: "שקית הזבל פגעה ברכבו של המתלון וכתוצאה מכך נבהל המתלון, איבד שליטה על רכבו ופגע בעמוד תאורה שהיה ברחוב. בעקבות התנגשות זו הרכב ניזוק, הפגוש הקדמי נפל, המתלון לא הצליח להניע את הרכב ולצאת מן הרחוב". כתב האישום מייחס בנסיבות אלה לנאשם, הנמנה עם הקהילה החרדית בבית שמש עבירה לפי סעיף 332א(א) לחוק העונשין.

2. גדרי המחלוקת

דומה, עצם האירוע אינו במחלוקת. הדיון העיקרי מתמקד בשאלת הזיהוי ולצידו, במידה ידועה כשאלה

חלופית, השאלה, האם, גם אם לא יוכח שהיה זה הנאשם שידה את שקית הזבל לרכבו של המתלונן, אין לומר שהיה הוא שותף להתפרעות שהתפתחה בסמוך. הגם שעומדת המאשימה על כתב האישום, משתמע במפורש מעמדתה, כי לחלופין ועל יסוד סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי, טוענת היא כלפי הנאשם למעורבות בהתפרעות שהתפתחה בסמוך.

3. האירוע מפי המתלונן

כאמור, אין האירוע במחלוקת ועם זאת מטעמים שעניינם בצורך שבפני בית המשפט להביא את התמונה במלואה, להלן גרסת המתלונן:-

"מסביב לרכב היו משהו כמו ארבעה חמישה אנשים. הרגשתי איזה עוינות מסוימת אבל לא היה חיכוך או מגע באמת ביני לבינם... עליתי למעלה במעלה הרחוב. ברגע שהסתובבתי כבר היה איזה התלהמות מסוימת. הייתה איזה מכה קלה כזה על הרכב. התחילו ככה לצוץ יותר ויותר אנשים שאמרו לי תסתלק מפה... וכשנסעתי מימיני ממש לקראת הפניה היה פח זבל גדול, בגודל של ארבעה מטרים, משהו כזה. ופשוט גם ראיתי את הנאשם. הוא לקח שקית זבל וממש ברגע שהמשכתי ישר ומן הסתם כאילו עברתי לידו מצד ימין קיבלתי את המכה, את הזריקה של השקית. כתוצאה מזה, כתוצאה גם מהפניקה, מהלחץ, מזה שלקחתי את הפניה גם חד מידי יכול להיות ופניתי ימינה סטיתי ונתקעתי בעמוד. חשוב לציין שגם בסופו של דבר גם כאילו, גם אחרי הזריקה הנוכחות שלו הייתה מאוד דומיננטית בזירה. זה אומר שהייתה עדיין התלהמות ומגיע לך ולא היית צריך להגיע לפה. כל מיני באמת קריאות כאלה שהוא באמת היה דומיננטי מאוד בשטח... ברגע שהגיע שבאמת קראנו למשטרה אחרי כמה דקות הגיע השוטר לא עם מדים. הוא נכנס אתי לרכב, הרגיע אותי קצת, שאל אותי אם באמת יש מישהו שאני מזהה ככה שעשה לי איזה משהו. ובאמת הצבעתי על הנאשם כי הוא באמת היה מאוד דומיננטי בזירה וגם ראיתי אותו עם השקית זבל. השוטר צילם אותו ובעצם לאחר כמה זמן פשוט פינו אותי באמבולנס. בערך זה". [עמוד 29 שורה 19 עד עמוד 30 שורה 23 לפרוטוקול].

4. גרסת הנאשם

אין הנאשם מכחיש שהגיע לזירה, אם כי, לגרסתו, הגיע לאחר ששמע צעקות, מעט אחרי האירוע. ברם, מכחיש הוא את המיוחס לו. לדבריו, לא היה זה הוא שידה את שקית הזבל במכונית בה נהג החייל המתלונן:

"היתה תפילה וגמרתי את התפילה, אני לומד שמה כל יום אחרי התפילה בבית כנסת סמוכה...באותו יום ישבנו באמצע הלימוד שמענו פתאום צעקות, אז ירדנו כמה אברכים, ירדנו למטה וראינו את כל הרחוב... וראינו את כל הרחוב ריק ולא ידענו מה קרה, על מה היה הצעקות? אז ראינו שמצד הימין של הרחוב, יש שמה בית כנסת ושמה עמדו אני לא יודע כמה אנשים, שניים, שלושה או אחד, אני לא זוכר בדיוק, וישבנו, והלכתי לשמה, הלכתי ואני לא זוכר אם הלכתי בדיוק עם אותם האנשים שהלכנו, והלכנו לשמה ושאלתי אותו, מה קרה פה? אז הוא הראה לנו, הוא הראה לי ששמה היתה איזו תאונה. הלכנו לשמה וראינו שהוא, שהרכב עומד מול העמוד, היה עמוד ואנחנו מצד שמאל, היה עמוד והרכב עמד נגדו ככה, וראינו שהוא יושב ככה ופתאום התחילו לצעוק שם צעקות, כולם התחילו לצעוק שמה ולא ידעתי בדיוק מה היה שמה, ראיתי שהיא יושבה, גם, והתחלתי להגיד להם שכולם, שאף אחד, שאף אחד לא, שלא ידברו איתה ושכולם ילכו משמה. וזה היה, לפני זה היה, יומיים לפני זה או שאני לא זוכר אם זה יומיים, אותו השבוע ואני לא זוכר בדיוק, אני חושב שבאותו השבוע עצרו בישיבה שלנו אני חושב שניים או שלושה בחורים, כמה בחורים נעצרו בישיבה מהצהריים והיה שם גם בלגן, אז רציתי להגיד להם, לכולם, שאף אחד לא ידבר איתם כדי שלא יהיה להם עוד פעם בלגנים בישיבה. התחלתי לצעוק והתחלתי, זה, עמדתי שמה, עמדתי ליד הרכב ואחר כך הגיע אחד והוא עשה לי תמונה, וככה עמדו שם קצת זמן והסתכלתי וראיתי, ראיתי שאמרתי לכולם שילכו וכמעט כולם נשארו, הם לא שמעו אבל בחורים מהישיבה כבר לא ראיתי בסוף והלכתי". [עמוד 151 משורה 13 עד עמוד 152 שורה 13 לפרוטוקול].

5. שאלת הזיהוי

א. כאמור, ביחס לעבירה שבמוקד כתב האישום, זו השאלה שבמוקד הדיון.

ב. בנקודה זו נדרש בית המשפט לדברי עד התביעה הראשון שהתייצב לנושא זה, שוטר שהוזעק בסמוך לאירוע ולעדו נתונה חשיבות לדיון זה. ותחילה, לרקע, מבחינתו של עד זה, והגם שאין הדברים נוגעים לשאלת הזיהוי, נצרכים הם להבנת גרסתו של שוטר זה - יעקב גלבגיסר:

-

"... רמת בית שמש ג' שזה אכלוס חדש פחות או יותר יש שמה את כל הפלגים. ורמת בית שמש ב' זה המקום שהתרחש האירוע. שמה יש את מירב ההפגנות, ההפגנות היותר קשות, את הציבור היותר קיצוני מבין החרדים שמפגינים בעיר... יום פעילות רגיל... התקבל אירוע בקשר שבדרך כלל אני לא מטפל באירועים שאני לבד, אבל הדיווח היה דיווח חריג של... זה נפתח אם אני זוכר נכון על רצח ופגיעה אירוע באמת שהוא יחסית

קשה וחריג. בגלל שהייתי ממש קרוב אז הגעתי לשם ראשון לאירוע, הייתי ברכב בילוש. הבחנתי ברכב, אם אני זוכר נכון מזדה בצבע כסף עומדת לרוחב רחוב שמקביל לנהר הירדן, רחוב פנימי שהוא די קטן. מכה ברכב, בחלק הקדמי. עמוד תאורה שגם הוא פגוע כתוצאה מאיזו מכה או משהו. בתוך הרכב הבחנתי בבן אדם, בחורה שעומדת בחוץ שאני אין לי מושג מי זו. וסביב הרכב מתגודדים כמות די גדולה של חרדים. קריאות לעבר הרכב. שיקצה. לכו מפה. עוד מיני אמירות. ברכב זיהיתי שיושב חייל. באיזשהו שלב זיהיתי גם שהוא נפצע. ניגשתי אליו ושאלתי אותו פחות או יותר מה קרה. הוא הסביר לי והצביע לי על בחור ספציפי שלטענתי זרק משהו לעבר הרכב" [עמוד 8 שורות 8 - 23 לפרוטוקול].

ג. ומכאן לגרסתו ביחס לנאשם:-

"בהתחלה כן ניסיתי להגיע לבחור. בגלל ההתגודדות לא היה לי סיכוי לבצע שם איזה מעצר. צילמתי את הבחור שהוא הצביע לי עליו. זאת אומרת מהרגע שהוא הצביע באופן וודאי שמרתי עם הבחור על קשר עין רציף, צילמתי אותו במכשיר הסלולרי שלי. זימנתי כוחות במקביל למקום. ניסיתי גם כן לבצע מעצר של אותו בחור אבל זה לא התאפשר. הם נמלטו. זה נמצא באזור של חדרי לימוד, כוללים ושיבות שהם לומדים בהם והם נמלטו לכיוון הזה אותם מעורבים. הבחור שצילמתי גם הוא היה בין אלה שנמלטו" [עמוד 8 שורה 23 - עמוד 9 שורה 5 לפרוטוקול]; התמונה אותה צילם השוטר אף בפני בית המשפט - ת/1.

ד. לגרסת המתלונן, במועדים סמוכים, היה בידו לזהות את הנאשם כמי שביצע את העבירה ולרבות בעימות שבוצע, בו שמר כל צד על גרסתו: "לאחר כמה ימים האמת שהנאשם נעצר היה לנו עימות במשטרה. ביני לבינו. במהלך העימות הצלחתי באמת כאילו לזהות את אותו אדם... אבל אני בטוח בוודאות וגם הייתי בטוח באותה תקופה שזה הבן אדם". [עמוד 33 שורות 6 - 9 לפרוטוקול].

ה. ואולם, נוכח אפיין המהיר והסוער של תקריות מסוג זה, נדרש בית המשפט לזהירות, ומכאן לשאלה שלטעמי היא קריטית להליך מסוג זה. בא כוחה של המאשימה נשאל במסגרת הסיכומים, האם בוצע מסדר זיהוי, דבר שעל פני הדברים מתבקש ואף ניתן היה להיעשות בקלות. בנקודה זו השיב ב"כ המאשימה בהגינותו הרבה: "אני משיב ביושר אדוני שמדובר בתקלה, היה צריך לבצע כאן מסדר זיהוי וזה היה מקל עלינו" [עמוד 189 שורות

24-23 לפרוטוקול].

ו. ולמדך, שנדרש בית המשפט בזהירות, נמצא להזכיר שבסוף חקירת המתלונן, כשנתבקש לזהות את הנאשם באולם הדיונים, הצביע על אדם אחר. אכן, חלף זמן. אכן, לבושם של הנאשם, האדם עליו הצביע המתלונן וגם אחרים באולם הינו לבוש דומה. ועם כל זאת, יכול היה בנקל לומר המתלונן שאינו מזהה או אינו זוכר, אך תחת זאת בחר להצביע על אדם אחר [ראה בעמ' 86 משורה 6 לפרוטוקול ואילך]. בהליך בו נדרש בית המשפט למסקנות שמעבר לתחום הספק הסביר, וכאשר מצטרף האמור לעיל לעובדה שלא בוצע מסדר זיהוי מקום בו הדבר היה הדבר - גם נדרש וגם אפשרי, קיימת בעייתיות.

ז. הגם שכחוט השערה בין מסקנות לחובת הנאשם ברמת הוודאות הנדרשת, לבין מסקנותי דלעיל, דומני, שבנסיבות אלה, הנכון הוא להורות על זיכוי הנאשם מהעבירה המקורית שיוחסה לו מחמת הספק.

6. מקומו של הנאשם בפרשה למרות האמור - התפרעות

א. הגם, שלגרסתו שפורטה לעיל לא עשה הנאשם דבר מלבד צעקות, מתקשה אני לקבל כפשוטה את גרסתו. מוכח מעדויות כל מי שהגיע לזירה, שהתפתחה במקום התפרעות, וסבור אני שהיה הנאשם חלק מהתפרעות זו. ולהלן טעמי.

ב. ראשית, במישור זה, מוצא אני ערך ראיתי בת/1, הצילום שצולם על ידי השוטר. גם אם בנסיבות בהן בוצע הצילום על ידי השוטר לאחר הגעתו למקום ועל יסוד הדברים ששמע מהמתלונן, לא ניתן לראות בראיה זו כראיה מכרעת בשאלת הזיהוי לידי כלפי המתלונן, קשה שלא להלום שנקט הנאשם עמדה לעומתית כלפי החייל, ובפשטות הדברים, בהינתן שהוכח שהתפתחה בזירה התפרעות, נוטה דעתי למסקנה שיש לראותו חלק ממנה.

ג. ואם בכך לא סגי, העיד השוטר במפורש שהתקשה לבצע את המעצר ושהאדם שצילם, היינו הנאשם, נמלט מהמקום: "ניסיתי גם כן לבצע מעצר של אותו בחור אבל זה לא

התאפשר. הם נמלטו.. הבחור שצילמתי גם הוא היה בין אלה שנמלטו [עמוד 9, שורות 2-5 לפרוטוקול]. גרסה זו אמינה בעיניי שבעתיים מגרסת הנאשם עצמו שצוטטה לעיל ולפיה אף אמר לחבריו שאף אחד לא ידבר עם השוטרים שהגיעו למקום.

ד. ויותר מכך, רואה אני, לכל הפחות, מקצת הודאה בדברי הנאשם עצמו, כשתיאר שלאחר שהתנגש החייל עם מכוניתו : **"... ופתאום התחילו לצעוק שם צעקות, כולם התחילו לצעוק שמה, ולא ידעתי בדיוק מה היה שמה..."**. [עמ' 152 משורה 2 לפרוטוקול]. וכי מי היה בזירה כדי לצעוק, אם לא הנאשם, שבשפה רפה אף הודה, כי: **"אני צעקתי, כן.. הייתי דומיננטי"** [עמוד 154, שורות 9-11 לפרוטוקול; וראה אישורו קודם לכן, בעמוד 153, שורה 2 לפרוטוקול]. ולאחר זאת טוב יעשה אם ישאל השואל אם אין הדברים מתיישבים לחלוטין גם עם ת/1. ולמען הסר ספק, אף הנאשם עצמו לא העיד שחיפש לראות כיצד ניתן לסייע למתלונן, **"כי זה לא התפקיד שלי.. התפקיד שלי הוא בישיבה"** [עמוד 155, שורות 17-19 לפרוטוקול] וזאת, אגב, בניגוד לאדם אחר, שכנראה ניסה להושיט יד.

ה. ובפשטות הדברים, מי שהתנהג בדרך בה התנהג הנאשם, ניתן לראותו בנסיבות העניין כשותף להתפרעות.

7. הערות נלוות

ער אני, למאמצי באי כוחם הנכבדים של הצדדים להרחיב במהלך ההוכחות בשאלות הנוגעות למבנה הזירה (כיווני נסיעה, הרחובות השונים ועוד) ואולם לא מצאתי בנושאים אלה כל טעם ורלוונטיות, ובוודאי שלא מצאתי בהם כל ערך ראייתי לדיון בשאלת הזיהוי. ער אני לנושאים נלווים נוספים כגון העובדה שככל הנראה ניתן לראותה כמוכחת, שהיה בזירה גם מי שניסה לסייע למתלונן. שמחתי ללמוד שאכן היה במקום מי שביקש להושיט יד למתלונן ותבוא עליו הברכה. ייתכן, שהמדובר אף ביותר מאדם אחד. עם זאת, בכל הקשור לשאלת הזיהוי, בשלב הראשון, ולשאלת חלקו של הנאשם בהתפרעות, בשלב השני, אין לדיון ביחס לעזרתו של אותו עובר אורח ערך מוסף ממשי.

8. סוף דבר

כלל ועיקר. מנוע בית המשפט מהרשעת נאשם, אלא, אם ולאחר, שהוכחה אשמתו ברמת וודאות שמעבר לתחום הספק הסביר. לא אסתיר, אין הספק רב, וכחוט השערה בין מצב בו בידי בית המשפט לקבוע את אשמת הנאשם דן גם בעבירה שיוחסה לו מלכתחילה, לבין מצב בו נקלע ההליך למרחבי הספק. ועם זאת, בשים לב לטיבו הסוער של האירוע המתואר, גם מבחינתו של המתלונן שלגרסתו זיהה את הנאשם, אין על הפרק זיהוי המוכח ברמת הוודאות הנדרשת. מעל הצורך אזכיר, שראשית האירוע בידיו שקית זבל לרכב בו נהג המתלונן, בהמשך לכך איבד המתלונן את השליטה ברכבו עד שהתנגש בעמוד, ועוד למדנו, גם מדברי המתלונן עצמו, כי, מטבע הדברים, נקלע המתלונן בעקבות אירוע זה, לפחות בזמן הסמוך לאירוע, לסוג של הלם. בנסיבות מסוג אלה, פשיטא שנדרש בית המשפט למידה יתרה של זהירות, באשר גם החשש לטעויות בזיהוי רב יותר. לא ברור לבית המשפט מדוע לא סברה משטרת ישראל לראות כפעולת חקירה טבעית ומובנת מאליה, שעליה לבצע מסדר זיהוי במועד סמוך, בפרט בידענו שהיה הדבר בידה: המתלונן, היה, כמובן, זמין לחלוטין; זהות הנאשם שהיה לאותה עת בבחינת חשוד, גם הייתה ידועה, שהרי צולם הוא על ידי השוטר בסמוך, ולכל הפחות מסדר זיהוי תמונות נדרש היה לבצע והדבר היה בר ביצוע ללא כל קושי. נוכח כל האמור, מן הראוי להורות על זיכוי הנאשם מהעבירה המיוחסת לו, ולו גם מחמת הספק. ברם, נוכחותו בזירה לצד אלה שהתפרעו מבוססת ומוכחת, ודי לי שאשוב ואזכיר הן את ת/1, הן את גרסתו הוא והן את העובדה שכמוהו כמו רבים מעמיתיו להתפרעות בחרו להימלט במהירות האפשרית.

סוף דבר, מורשע בזה הנאשם בעבירה על סעיף 152 לחוק העונשין.

דוחה לטיעונים לעונש ליום 14.4.2019 בשעה 12:00.

ניתנה היום, כ"ח אדר ב' תשע"ט, 04 אפריל 2019, במעמד הצדדים.